

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1578

Vragen van het lid **Beertema** (PVV) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht dat vanaf 1 januari 2020 op de Universiteit Twente alleen Engels wordt gesproken* (ingezonden 18 december 2019).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 3 februari 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1290.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat vanaf 1 januari 2020 op de Universiteit Twente alleen Engels wordt gesproken?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de Universiteit Twente, in haar hoedanigheid van een publiek bekostigde instelling, nooit in haar geheel zou moeten kunnen overgaan op een andere taal dan het Nederlands?

Antwoord 2

Op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW), mijn wetsvoorstel taal en toegankelijkheid en de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) zijn er uitzonderingen mogelijk op de hoofdregel dat de Nederlandse taal wordt gehanteerd. Onderwijsinstellingen kunnen dan ook onder de gestelde voorwaarden kiezen voor een andere taal dan het Nederlands. Vanuit onderwijsperspectief vind ik het van belang dat altijd oog bestaat voor de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs en de instelling. Ik vind dan ook dat onderwijsinstellingen zich altijd serieus moeten afvragen of de gehanteerde voertaal geen onwenselijke gevolgen heeft voor bijvoorbeeld de toegankelijkheid van de onderwijsinstelling voor studenten. Ik vind het vanuit toegankelijkheidsperspectief belangrijk dat formele correspondentie richting de student altijd ook in het Nederlands beschikbaar is.

¹ <https://www.tubantia.nl/enschede/vanaf-1-januari-wordt-op-de-universiteit-twente-alleen-engels-gesproken-ac380400/?referrer=https://www.google.nl/>

Uit informatie van de Universiteit Twente blijkt dat ten aanzien van de onderwijstaal geen sprake is van in het geheel overgaan op de Engelse taal; op de Universiteit Twente worden ook Nederlandstalige opleidingen verzorgd. Bij de zogenoemde «informele organisatie» (teamoverleggen, «gesprekken bij de koffieautomaat») is inclusiviteit het uitgangspunt. Dat wil volgens de Universiteit Twente zeggen dat de taalkeuze van een overleg wordt overgelaten aan de aanwezigen. Wanneer een niet-Nederlandstalige medewerker aansluit bij het gesprek, dan wordt verwacht dat het Engels wordt gehanteerd. Ook heeft de Universiteit Twente aangegeven dat jaarverslagen, medewerkersverslagen, en juridische documenten in zowel het Nederlands en als het Engels worden opgesteld, waarbij de Nederlandse versie de leidende versie is.

Vraag 3

Hoe verhoudt de keuze van de Universiteit Twente om geheel over te gaan op het Engels zich tot het wetsvoorstel Taal en toegankelijkheid, en dan in het bijzonder de toets anderstaligheid die nu nog volop in behandeling is in de Tweede Kamer?

Antwoord 3

De toets anderstalig onderwijs uit het wetsvoorstel taal en toegankelijkheid ziet op de onderwijstaal die een instelling bij een bepaalde opleiding hanteert. In het wetsvoorstel wordt onder andere artikel 7.2 van de WHW aangepast. Dit artikel ziet op de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de examens worden afgenomen, en ziet niet op de voertaal die verder wordt gehanteerd op de universiteit, bijvoorbeeld tussen medewerkers, binnen het college van bestuur of binnen de medezeggenschap.

Vraag 4

Heeft de universiteit op welke manier dan ook de noodzaak of meerwaarde aangetoond van haar keuze om geheel over te gaan op het Engels?

Antwoord 4

De WHW stelt geen regels ten aanzien van de voertaal op een instelling, maar alleen over de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de examens worden afgenomen – de onderwijstaal. Het aantonen van een noodzaak (gelet op het huidige artikel 7.2 van de WHW) of meerwaarde (zoals voorgesteld in het wetsvoorstel taal en toegankelijkheid) wordt dan ook niet voorgeschreven als het gaat om de voertaal binnen de instelling, niet zijnde de onderwijstaal. Voor het bestuurlijk verkeer van een bestuursorgaan geldt artikel 2:6 van de Awb, dat voorschrijft dat bestuursorganen en onder hun verantwoordelijkheid werkzame personen in het bestuurlijk verkeer in beginsel de Nederlandse taal gebruiken. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk indien deze bij wettelijk voorschrift zijn bepaald of indien het gebruik van een andere taal doelmatiger is en de belangen van derden daardoor niet onevenredig worden geschaad. Op basis van informatie van de Universiteit Twente hebben zij, gelet op hun doelen (onderwijs, wetenschap, valorisatie), de taal van deze vakgebieden, en de herkomst van het personeel, er voor gekozen om de taal van de organisatie in het Engels te laten plaatsvinden.

Vraag 5

Is het wettelijk toegestaan om het Nederlands te verbieden bij informele gesprekken, en bijvoorbeeld in de COOP-supermarkt en bij de huisarts op de campus? Zo nee, wat gaat u ondernemen om dit drastische besluit terug te draaien?

Antwoord 5

Als Minister van Onderwijs vind ik het van belang dat de kwaliteit van het onderwijs en de toegankelijkheid van het onderwijs voor Nederlandstalige studenten is geborgd. Zowel in de huidige WHW als in het wetsvoorstel taal en toegankelijkheid, dat op dit moment voorligt in de Eerste Kamer, zijn dan ook regels gesteld rondom de taal waarin het onderwijs aan een opleiding wordt verzorgd en waarin de examens worden afgenomen. De voertaal op een instelling en op de campus is echt iets anders dan de onderwijstaal, en is een onderwerp dat – als het gaat om het bestuurlijk verkeer in beginsel wordt

beheerst door de regels van het bestuursrecht – meer specifiek artikel 2:6 van de Awb – of aan de betrokkenen zelf om hier afspraken over te maken. Wel is relevant te noemen dat er geen sprake van is dat het spreken van Nederlands wordt verboden bij de Universiteit Twente. Voor wat betreft de «informele organisatie» geeft de Universiteit Twente desgevraagd aan dat inclusiviteit hierbij het uitgangspunt is.

Vraag 6

Deelt u de opvatting dat met de algemene verengelsing die deze universiteit wil invoeren het gezag van de wet, van de Staten-Generaal en van u als Minister op flagrante wijze wordt ondermijnd, en bent u voornemens om dat gezag onmiddellijk te herstellen door de universiteit op te dragen af te zien van dit brutale voornemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Indien u met deze vraag doelt op het gezag van de huidige WHW, en het gezag van de Staten-Generaal en mij als minister, als het gaat om het wetsvoorstel taal en toegankelijkheid, dan is het van belang te benadrukken dat dit wetsvoorstel ziet op de onderwijstaal: de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de examens worden afgenomen. Het wetsvoorstel noch de huidige wet ziet op de voertaal die buiten het onderwijs wordt gehanteerd op de universiteit.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van der Molen en Omtzigt (beiden CDA) en Wiersma (VVD), ingezonden 18 december 2019 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1577).